

ارزیابی شیوه های مناقصه در پیمان های سه عاملی

مهدی مهدوی عادل¹، محمود اسکندری ملایری^{2*}، امید نقوی³

1 استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، گروه مهندسی عمران - مدیریت ساخت، شوشتر، ایران mehmahad@yahoo.com

2 کارشناس ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، گروه مهندسی عمران - مدیریت ساخت، شوشتر، ایران m.es.m66@gmail.com

3 دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شوشتر، گروه مهندسی عمران - مدیریت ساخت، شوشتر، ایران naghaviomid@yahoo.com

چکیده

انتخاب صحیح پیمانکار از مهمترین بخش های قابل بحث در یک پروژه است که علاوه بر پیشبرد اهداف پروژه می تواند به بالا بردن سطح کیفی، کاهش هزینه، کاهش زمان اجرا و ... کمک کند، در گذشته مناقصه صرفا بر مبنای قیمت انجام می گرفت که با رقابتی شدن بازار کار، بعضی از پیمانکاران جهت برنده شدن قیمت هایی مطرح می کردند که بسیار پر مخاطره بود، البته آنها برای کسب سود امید به طرح ادعا و شکایت، کاهش کیفیت و ... داشتند که در سال 1965 پیش صلاحیت برای انتخاب پیمانکار مطرح شد، ولی با اینکه شیوه هایی برای انتخاب پیمانکار ارائه شده ولی مبنای اصلی کار، عامل قیمت است و باید توجه داشت که کمترین قیمت بهترین قیمت نیست. در بحث انتخاب پیمانکار در ایران گزینه ای به نام ترک تشریفات (مذاکره) وجود دارد که کارفرما بنا به صلاحدید با یک پیمانکار وارد مذاکره شده و سر قیمت مذاکره کرده و اجرای پروژه را به وی واگذار می کنند، در این تحقیق به بررسی این شیوه انتخاب پیمانکار بر اساس تحقیقات انجام شده در این زمینه و همچنین مقایسه ای بر پایه پرسشنامه از 6 پروژه با شیوه مناقصه عمومی و 2 پروژه به شیوه ترک تشریفات صورت گرفته و نتایج آن به این صورت بود که شیوه ترک تشریفات توانسته بود معضلات مربوط به حداقل قیمت را در انتخاب پیمانکار حل نماید ولی پروژه را با بحران های دیگری مواجه ساخته بود. سپس به بررسی شیوه های انتخاب پیمانکار در چند کشور پرداخته شده و نتیجه گیری که از آن می توان کرد این است که شیوه ترک تشریفات برای همه پروژه ها مناسب نمی باشد و می توان از آن جهت ادامه یک پروژه استفاده کرد و برای یک پروژه از صفر پیشنهاد می گردد که پیمانکاران ارزیابی دقیق شوند و سپس از بین آنها پیمانکار سازنده انتخاب شود. در قسمت ارائه راه کار نیز پیشنهاد شده سیستمی متمرکز جهت ارزیابی و امتیازدهی پیمانکاران تشکیل شود، همچنین در این سیستم برای هر پروژه علاوه بر در نظر گرفتن حداقل امتیاز، حداکثر امتیاز نیز مطرح باشد که پیمانکاران و پروژه با هم متناسب باشند.

کلمات کلیدی: مناقصه، ترک تشریفات، ارزیابی مقدماتی، معیارهای ارزیابی

1- مقدمه

مناقصه فرایندی برای انتخاب بهینه پیمانکاران می باشد، ارزیابی و انتخاب پیمانکار تا حدودی پیچیده و با عدم قطعیت ها، تناقض بین اهداف (کمترین هزینه و کسب بهترین کیفیت) و منابع محدود مواجه می باشد. مناقصه در پیمان های سه عاملی به صورت 1- مناقصه عمومی 2- مناقصه محدود 3- ترک تشریفات (مذاکره) انجام می گیرد، شاید بتوان ترک تشریفات را نوعی مناقصه محدود با یک پیمانکار دعوت شده در مناقصه دانست. انتخاب پیمانکار از گذشته تا کنون از مهمترین عناصر قابل